

INUIT ATAQATIGIIT

Inatsisartuni

UPA 2019/44
09.05.19.
Peter Olsen

INI A/S-ip, Illuut A/S-ip kiisalu Namminersorlutik Oqartussat illuutaannik aallaqqaataasumik akiliutigineqartartut kattunneqarnissaat pillugu Naalakkersuisut UPA2020-mut pilersaarusioqqullugit peqquneqarnissaannik Inatsisartut aalajangiiffissaattut siunnersuut.

(Inatsisartunut ilaasortaq Aqqaluaq B. Egede, Inuit Ataqatigiit)

Inissiaateqarnikkut ullumikkut pissutsit naammaginangilluinnaqqissaarnerannik siunnersuuteqar-tup Aqqaluaq B. Egedep, Inuit Ataqatigiit oqariartuutaa, paasilluarlugu ilisiarisinnaalluaratsigu Inuit Ataqatigiinniit oqaatigissavarput.

Pisortat inissiaataat ullutsinnut naleqqukkunnaarput, aserfallapput, oqupput, akillu qaffasippallaarujussuarput pitsaassutsiminnullu naleqqiullugu.

Innuttaasup kialuunniit pitsaasumik, ullutsinnut naleqquttumik, peqqinnartumillu angerlarsimaffeqarsinnaatitaanissani pisinnaatitaaffigisariaqaraa Inuit Ataqatigiit isumarpuqut.

Inissianik nutaanik ullutsinnut naleqquttunik, inuillu akilersinnaasaannik pilersitsiortornissaq aqutissiuusseqataaffigerusupparput.

Aningaasalersueriaatsip nutarterneqarneratigut tamanna pilersinneqarsinnaasoq Inuit Ataqatigiinniit isumaqarpugut.

Naluneqanngitsutut ukiumut 300 mio.kr. missaat inissialiortitsinernut assigiinngitsunut tapiissutigi-sarpagut; soorlu tamakku 20-20-60 imaluunniit 10-40-50-nik aammalu Illorput 2000 aamma Illorput 2100-nik taaneqartartut aqutigalugit.

GrønlandsBankenip aningaasat taakku tapiissutigisartakkavut pillugit oqartarpoq; aningaasanngooq taakku tapiissutigisartakkavut amerlanerpaartaat akissaqareersunut tapiissutigisarivut.

Tassa imaappoq tapiiffigineqanngikkaluarlutik, aningaaserivikkulli aningaasanik attartornermikkut nammineerlutik illuuteqalersinnaasut.

Taamattumik GrønlandsBanken oqariartortarpoq; Nammineersinnaasut nammineerniarlik, ikorfar-torneqartariaqartullu ikorfartorneqarniarlik; 300 mio.kr. taakku pigissaarnerusuninngaaniit pissakin-nerusunut nuunniarsigit, taamaliorussi inuiaqatigiit aatsaat pitsaamut alloriaqqissinnaangussapput.

Inuit Ataqatigiinniit GrønlandsBanken isumaqatigilluinnarparput; aningaasat tapiissutigisartakkavut nammineersinnaareersuninngaaniit – pigissaartuninngaaniit, ikorfartorneqartariaqartunut – pissakin-nerusunut nuunneqarsinnaanissaat peqataaffigerusupparput oqaloqataaffigerusuppullu.

Aningaasalersueriaatsittta allanngortinnerata saniatigut allaffissornerujussuup allanngortinneqartari-aqarnissaa allaqqunneqarsinnaangitsoq isumaqarfigaarput.

Siunnersuuteqartup allaffissorpallaarnerujussuarmik oqariartuutaa isumaqatigaarput. Pisortat inissiaataannik ingerlatsiveqarfiusut ullumikkut arlaqalersimapput assersuutigalugu Ini A/S, Illuut A/S aammalu Iserit A/S.

Nunatsinni innuttaasut taama ikitsigaluta allaffissornerujussuaq aningaasarpassuarnillu naleqartoq pilersissimalerparput; pisariuvoq oqimaallunilu. Tupinnangitsumillu innuuttasut tamanna pillugu naammagittarsinnaajunnaarsimapput; pissutsinik taamattumik qatsussipput allannguisoqarnissa-anillu qangali suaartaateqalersimallutik. Tamannalumi aamma asuli naammagittaalliornerunngitsoq aningaasaliissutigisartakkatsigut uppersarnerqarlunilu takuneqarsinnaavoq.

Assersuut....:

Ini A/S-ip ukiumut naatsersuutaani 2018-meersumi takuneqarsinnaavoq allaffissornermut 90 mio.kr. missaat ukiumut aningaasartuutigineqarsimasut; sulisunut ulluinnarnilu ingerlatsinermit.

Taassuma saniatigut aningaasanut inatsimmi 2019-moortumi takuneqarsinnaavoq taamaallaat 90 mio.kr-nik aserfallatsaaliinissamut aningaasaliisoqarsimasoq.

Tassa imaappoq aamma imatut paasineqarsinnaalluni; aserfallatsaaliinermit 90 mio.kr. aningaasali-issutigisimasaraluagut Ini A/S-ip ulluinnarneq allaffissornermut ingerlanneqarneranut aningaasaliis-sutigisarpavut; aserfallatsaaliinermit aningaasaliissutivut annikingaarmata atorfissaminnut atorne-qaratik allaffissornerujussuarmik taamaallaat pilersitsiviusarluni. Taannaqamiuna siuariartorata kinguaraluttuinnatugut.

Taamaattumik allaffissornerujussuup millisarnerqarnerata saniatigut, aserfallatsaaliinermit aningaa-saliissutigisartakkavut amerlanerujussuusariaqartut Inuit Ataqtigiinniit isumaqarpugut.

Taamaattuminguna aamma siunnersuuteqartup Aqqaluaq B. Egedep siunnersuutaa paasilluaripput tapersorsornartikkippullu. Siunnersuuteqartup siunnersuutigaa; INI A/S-ip, Illuut A/S-ip kiisalu Namminersorlutik Oqartussat illuutaannik aallaqqaataasumik akiliutigineqartartut kattunneqarnissaat pillugu Naalakkersuisut UPA2020-mut pilersaarudioqqullugit peqquneqarnissaannik Inatsisartut aalajangiiffissaattut siunnersuut.

Ini A/S-ip Illuut A/S-llu kattunneqarneratigut, allaffissornerujussuup annikillisarnerqarneratigut aningaasarpassuit siparneqarsinnaasut Inuit Ataqtigiinniit upperaarput, aningaasarpassuit sipaaginnarnatigut aammali suna tamarmi oqinnerulerlunilu pisariinnerulersinnaanera upperilluinnarparput.

Taamaattoq aamma nalunngilarput Naalakkersuisut pilersaaruteqartut, siunissaq qaninnerusoq eqqarsaatigalugu, Namminersorlutik Oqartussat inissiaataannik piginnittuuneq, akisussaasuunerlu kommuninut nuunneqarnissaat.

Taamatutaaq nalunngisatta aamma ilagaat, piffissami matumanerpiaq kommunit ilaat, nammineerlutik inissiaatiminnik ingerlatsisunngorusullutik, INI A/S atorunnaarusullugu suliniuteqartoqartunik

Kommunillumi, siunissaq qaninnerusoq eqqarsaatigalugu, pisortat inissiaataannik tamakkiisumik piginnittunngussagaluarpara, taava pissutsit aamma allanngorujussuassapput.

Taamaaliornikkullu, kommunit nammineerlutik aaliangiinissaminnut periarfissaqalissapput. Kommunillumi aalingissagaluarpassuk, nammineerlutik inissiaatiminnik aqutsisunngorniartut, taava soorluuna taamaaliortoqarneratigut Ini A/S atorfissaarukkiartuaarneqalissasoq? Imaluunniit?

Imaluunniit siunissami, kommunit tallimaasut akornanni, tamarmik namminneq immikkut aamma ingerlatsivilersornialissaarnerlutik? Assersuutigalugu Ini A/S-iaqqat tallimat?

Immaqaluunniit uffa, kommunit marluuusinnaapput – pingasuusinnaappulluunniit, imaluunniit sulii amerlanerullutik, suleqatigiiffigisinnaasaminnik pilersitsisut, tassalu ataatsimut inissiatileqatigiif-fimmik pilersitseqatigiillutik, immaqalu uffa aamma taamaaliornermikkut allaffissornerujussuaq oqallisaaqisoq, aningaasartorfioqisorlu millisaaqataaffigisinnaalissallugu.

Siunissaq pissanganartoq ornipparput. Inuit Ataqtigiit siunissarput pillugu, qilanaarluta oqalliseqataanisatsinnut piareersimavugut.

Siunissaq eqqarsaatigalugu, inissiatileqatigiiffeqarnerup tungaatigut sulii qanoq isikkoqartorsinnaanera takorlooruminaakkaluartoq, taamaattoq Inuit Ataqtigiit oqalliseqataaffigerusupparput....

Taamaattumik Aqqaluaq B. Egede qutsavigalugu, oqaluuserisassamut uunga soqutiginartumut pingaarutimmullu, siunnersuutaa, oqaluuserisassaq una taperserlugu, ataatsimiititaliamut susassaqtumut Inuit Ataqtigiinniit ingerlateqqipparput

Qujanaq

Peter Olsen